

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Våler kommune - Viken
Herredshuset
1592 VÅLER I ØSTFOLD

Vår dato: 28.10.2021
Vår ref.: 202114809-2
Arkiv: 323
Deres dato: 10.09.2021
Deres ref.: 21/277-18/AGT

Saksbehandler:
Susan Solbrå

NVEs uttalelse - Offentlig ettersyn - Kommuneplanens arealdel for 2021-2033 - Våler kommune, Viken

Vi viser til oversendelse av høringsdokumenter datert 10. september 2021.

Forslaget til arealdel viderefører mange eldre reguleringsplaner. Arealendringer fremmes for å styrke Kirkebygden som sentrum i kommunen. I tillegg skal området Nordre Paulshus Aktivitetssenter videreutvikles, og Sønsterødveien skal reguleres som LNF med spredt boligbygging.

Flomfare

Punkt 6.3 i planbeskrivelsen forklarer at NVEs aktsomhetskart for flom er lagt til grunn for faresonen for flom som er vist i plankartet. Tilhørende bestemmelse 3.1.2 setter krav som gjelder for arealer som omfattes av faresonen. Dette er i prinsippet en god framgangsmåte.

Det er imidlertid svært vanskelig å se faresonens avgrensning på plankartet. NVE anbefaler at plankartet gjøres tydeligere, slik at brukere lett kan se hvilke areal som er utsatt for fare for flom.

NVE publiserte reviderte aktsomhetskart for flom 01.09.2020. Vi anbefaler at kommunen påser at det nyeste aktsomhetskartet legges til grunn for faresonen i kommuneplanens arealdel.

Skade fra overvann

Arealdelens bestemmelse 1.7.3 legger kommunens VA-norm, VA-plan og overvannsveilederen for kommunene i vannområdene Morsa og Glomma sør til grunn for overvannshåndtering i kommunen. Sistnevnte krever bla. trygge åpne flomveier dimensjonert for 200-årsregn (versjon 01, 23.08.2018). Bestemmelse 1.7.3 krever videre at det skal sikres tilstrekkelig areal for overvannshåndtering, og naturlige flomveier skal bevares. Bestemmelse 1.7.4 krever et klimapåslag med faktor 1,5 ved beregning av nedbør og flomhendelser.

Bestemmelsene har gode intensjoner om å sikre forsvarlig, klimatilpasset og fremtidsrettet overvannshåndtering. Men det er utfordrende å sikre sammenhengende, trygge flomveier for større tettsteder stykkevis og delt på detaljreguleringsnivå. NVE anbefaler at kommunen utreder og planlegger flomveier helhetlig i tettbygde strøk, med utgangspunkt i naturlige dreneringslinjer, og resipientenes kapasitet.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Dette er spesielt relevant i tilknytning til utvikling avsatt i de videreførte reguleringsplanene i Svinndal og Våk (bestemmelse 1.2), og sentrumsutvikling av Kirkebygden (bestemmelse 3.3). Det vil være nødvendig å se på hvordan overvann samler seg gjennom nedbørsfeltene som områdene for utvikling ligger innenfor. En slik framgangsmåte vil sikre at hensyn blir tatt til vannmengder og forhold både oppstrøms og nedstrøms områder som avsettes til utbygging, helhetlig og på nedbørsfeltnivå.

Arealer som er nødvendige for trygg bortledning av overvann bør avsettes med arealformål (pbl § 11-7 nr. 3 underformål «overvannstiltak»), eller sikres i hensynssoner (pbl § 11-8 a). Et sammenhengende nettverk av flomveier vil da ligge til grunn i regulering og ved byggesak. Dette vil gi mer forutsigbarhet, og legge til rette for helhetlig planlegging av trygg bortledning av overvann ved store hendelser.

Skredfare

Punkt 3.1.5 i planbeskrivelsen forklarer at NVEs kartlagte faresoner for kvikkleire er avsatt som faresone for ras- og skredfare på plankartet. Tilhørende bestemmelse 3.1.2 setter krav som gjelder for arealer i faresonene.

Det er svært vanskelig å se faresonenes avgrensning på plankartet. NVE anbefaler at plankartet gjøres tydeligere, slik at brukere lett kan se hvilke areal som er utsatt for fare for skred. Dette gjelder både fare for kvikkleireskred, og fare for skred i bratt terreng.

Fare for kvikkleireskred

Det er relativt store arealer i Våler kommune med mulighet for marin leire i grunnen, og som derfor faller innenfor aktsomhetsområder for kvikkleireskred. I mange områder er fare ikke nærmere kartlagt, og faresoner er derfor ikke identifisert. Det betyr ikke uten videre at det ikke er fare for kvikkleireskred, det betyr bare at faren for skred ikke er kjent. NVE anbefaler at områder med mulighet for marin leire benyttes som hensynssone for kvikkleireskred på kommuneplannivå. Områder med mulighet for sammenhengende forekomster av marin leire er vist i [NVE Atlas](#) (under Naturfare – Kvikkleire – Aktsomhet marin leire).

Hvis et planområde eller byggetiltak ligger utenfor områder med mulighet for marin leire er det viktig å vurdere om det kan finnes marin leire høyere opp i terrenget, slik at planområdet (eller tiltaket) kan bli truffet av et skred som løsner derfra. NVE anbefaler at bestemmelsene i arealdelen sikrer at denne fare utredes. Dette er dekket for reguleringsplaner i bestemmelse 1.11 (Krav til utarbeidelse av reguleringsplaner – krav om kartlegging), men vi kan ikke se at tiltak som ikke inngår i en reguleringsplan er dekket; heller ikke areal som inngår i videreførte reguleringsplaner.

NVE anbefaler en generell bestemmelse for å ivareta sikkerhet, jf. [NVEs veileder 1/2019 Sikkerhet mot kvikkleireskred](#), kap. 3.4.1.

Fare for skred i bratt terreng

Noen områder i Våler er utsatt for fare for skred i bratt terreng. Vi kan ikke se at dette er nevnt i planbeskrivelsen, eller vist i plankartet. NVE anbefaler at dette gjøres i tråd med [NVEs retningslinje 2/2011 Flaum og skred i arealplanar](#) og [NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging](#). Nasjonale aktsomhetskart er tilgjengelige i [NVE Atlas](#).

Allmenne interesser i vassdrag

Den beste måten å ta vare på allmenne interesser i vassdrag på, er å unngå utbygging og andre tiltak i og ved vassdragene. De aller fleste vannforekomstene i Våler er del av Mossevassdraget, som er et vernet vassdrag. Planbeskrivelsen sier i punkt 3.1.8 at planen følger opp rikspolitiske retningslinjer for vernede

vassdrag ved å videreføre et byggeforbud innenfor en 100 meters-sone langs det vernede Vansjø-Hobølvassdraget.

Bestemmelse 1.9.1 gjelder for navngitte vassdrag, men det er uklart om listen dekker hele det vernede vassdraget. Det fremstår som sannsynlig at det fins bekker og elvestrenger som er del av det vernede vassdraget som ikke er dekket av bestemmelsen. Bestemmelsen sier heller ikke noe om byggegrenser langs vassdrag som faller utenfor det vernede vassdraget.

NVE mener at bestemmelse 1.9.1 må omformuleres slik at den omfavner hele det vernede vassdraget, og oppfyller intensjonen i forskrift om rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag. Behov for differensiert forvaltning kan vurderes i tråd med forskriften. NVE anbefaler også at det settes byggegrenser for vannforekomster som ligger utenfor det vernede vassdraget. Dette vil bidra til å sikre allmenne interesser i vassdrag, f.eks. fiskens frie gang, allmenn ferdsel, biologisk mangfold, friluftsliv, hensyn til flom og skred, kulturminner, landskapsverdier med videre.

Energianlegg og tilføring av elektrisk kraft

Det ser ut som høyspentanlegg er vist på plankartet, men som linjer, og ikke som hensynssoner. Det er likevel en bestemmelse (bestemmelse 3.1.3) som setter krav til uttalelse fra ledningseier ved inngrep i høyspentsonen.

Eksisterende og vedtatte større høyspenningsanlegg og transformatorstasjoner (sentral og regionalnett) skal avsettes som hensynssoner i plankartet. Mindre kraftledninger kan avsettes som *Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur*, med underformål *Traseer for teknisk infrastruktur*. Reguleringsmagasin bør markeres i plankartet som hensynssone/område som er båndlagt etter vassdragslovgivingen (uten tidsavgrensning), med formål *Reguleringsmagasin*. Kart er tilgjengelige på [NVE Atlas](#).

Ta gjerne kontakt dersom det i videre arbeid med kommuneplanen er behov for bistand knyttet til ivaretagelse av NVEs forvaltningsområder.

Med hilsen

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Susan Tanja Solbrå
senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

